

Temeljem članka 166. Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/2014, 29/2018, 115/2018, dalje u tekstu: Zakon) i članka 21. Pravilnika o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja dobrovoljnog mirovinskog fonda (Narodne novine, broj 103/2014 i 2/2020), Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., Zagreb, Petrinjska 59 (dalje u tekstu: Društvo), usvojila je dana 1. ožujka 2023. godine

**IZJAVU
O NAČELIMA ULAGANJA RAIFFEISEN ZATVORENOG DOBROVOLJNOG MIROVINSKOG FONDA**

I. STRATEŠKA ALOKACIJA IMOVINE

Članak 1.

Imovina Raiffeisen zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda (dalje u tekstu: Fond) će se ulagati u skladu s odredbama Zakona, a u cilju povećanja ukupnog prinosa od ulaganja isključivo u korist članova Fonda.

Društvo će nastojati svojim ulaganjima pružiti članovima Fonda, primjerom prinos te zaštitu od slabljenja eura, osiguravajući optimalan rast mirovinske štednje u odnosu na preuzeti rizik.

Kod ulaganja vodi se računa prvenstveno o sigurnosti, razboritosti, oprezu, lojalnosti, skrbi, smanjenju rizika raspršenošću ulaganja, zakonitosti, održavanju odgovarajuće likvidnosti, zabrani sukoba interesa i profitabilnosti ulaganja, kao i o dodatnim uputama Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga (dalje u tekstu: Agencija).

Fond ima umjereni konzervativni profil rizika koji definira ciljanu strukturu ulaganja na način da:

1. ciljani udio imovine Fonda koju čine prenosivi dužnički vrijednosni papiri, investicijski fondovi koji pretežito ulažu u finansijske instrumente s fiksnim prinosom, instrumenti tržišta novca, depoziti i novčana sredstva na računu Fonda, te potraživanja i obveze Fonda iznosi 75% neto imovine Fonda,
2. ciljani udio imovine Fonda koju čine prenosivi vlasnički vrijednosni papiri, investicijski fondovi koji pretežito ulažu u vlasničke vrijednosne papire iznosi 25% neto imovine Fonda.

Udio imovine iz prethodnog stavka može varirati, ovisno o tržišnim uvjetima, u rasponu od 0% do 65% neto imovine Fonda.

Društvo će u svrhu zaštite imovine Fonda kao i u svrhu efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda koristiti i finansijske izvedenice.

Fond je finansijski proizvod za čija ulaganja se ne uzimaju u obzir kriteriji EU-a za okolišno održive gospodarske djelatnosti. Društvo ne uzima u obzir štetne učinke odluka o ulaganjima Fonda na čimbenike održivosti u smislu odredbi Uredbe (EU) 2019/2088 o objavama povezanim s održivosti u sektoru finansijskih usluga. Razlog tome je trenutni izostanak široko primijenjenih standarda nefinansijskog izvještavanja i regulatornih standarda. Stoga Društvo u ovom trenutku procjenjuje da još uvijek nije osigurana adekvatna standardizacija ni usporedivost pojedinih čimbenika rizika održivosti značajnog broja izdavatelja, a koji bi bili predmet procjena Društva prilikom donošenja odluka o ulaganjima imovine Fonda.

II. INVESTICIJSKI PROCES

Izrada analiza

Članak 2.

Analize finansijskih tržišta zadužene su za izradu analiza koje se, u kombinaciji sa analizama koje priprema Upravljanje rizicima i Upravljanje imovinom koriste kao podloge za odobravanje i odlučivanje o ulaganjima Fonda, kako za predlaganje strategije ulaganja koje je u domeni rada Investicijskog odbora, tako i za definiranje odluka o ulaganju.

Određivanje strategije ulaganja

Članak 3.

Strategiju ulaganja za Fond predlaže Investicijski odbor utvrđujući prijedlog alokacije imovine Fonda. Prijedlog o alokaciji imovine Investicijski odbor donosi na temelju analiza relevantnih tržišnih i makroekonomskih kretanja, na temelju očekivanih prinosa i rizika pojedinih klasa imovine te temeljem analize performansa i rizičnosti portfelja u prethodnom razdoblju.

O usvajanju predložene strategije ulaganja odlučuje Uprava Društva.

Investicijski odbor je najznačajnije tijelo Društva kada su u pitanju ulaganja Fondova. Članove Investicijskog odbora imenuje Uprava Društva, a u njemu su zastupljeni svi članovi Uprave, direktori i najiskusniji predstavnici iz Upravljanja imovinom,

Upravljanja rizicima i Analiza finansijskih tržišta. U radu Investicijskog odbora sudjeluje i predstavnik Pravne podrške i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima.

Tjedni sastanci Upravljanja imovinom

Članak 4.

Upravljanje imovinom na redovitim tjednim sastancima komentira prethodne odluke odnosno izvršenje odluka o ulaganju s prethodnog sastanka, definira odluke za provedbu strategije ulaganja koju je usvojila Uprava kao i odluke o taktičkoj promjeni alokacije unutar unaprijed definiranog raspona za svaku pojedinu klasu imovine. Na tjednim sastancima sudjeluju svi djelatnici Upravljanja imovinom te, ovisno o dostupnosti, član Uprave zadužen za ulaganja.

Odluke o ulaganju

Članak 5.

Odluke o ulaganju imovine Fonda se donose prema tri sljedeće razine ovlaštenja:

1. Investicijski odbor
2. Tjedni sastanci Upravljanja imovinom
3. Dnevne odluke o ulaganju - djelatnici Upravljanja imovinom

Društvo je uredilo proces donošenja odluka o ulaganju na način da se odluke s većim potencijalnim utjecajem na prinos odnosno rizik Fonda donose na razini Investicijskog odbora, kao i odluke o ulaganjima za koje je potrebna suglasnost Nadzornog odbora.

Trgovanje

Članak 6.

Odluke o ulaganju realiziraju se procesom trgovanja za koje je zaduženo Upravljanje imovinom. Postupci i interna ograničenja ugovaranja transakcija za djelatnike Upravljanja imovinom propisani su odlukama Uprave Društva.

Prije svake transakcije djelatnici Upravljanja imovinom prolaze preliminarnu provjeru koja je implementirana u sustav za vođenje portfelja (tzv. „pre-trade check“). Funkcija ove provjere je utvrđivanje da je ciljana transakcija u skladu sa svim definiranim ograničenjima ulaganja za Fond, sukladno zakonu i podzakonskim aktima i strategiji ulaganja.

Društvo je propisalo politiku postizanja najboljeg ishoda kako bi se osiguralo da djelatnici Društva poduzimaju sve potrebne radnje za ostvarivanje najboljeg mogućeg ishoda prilikom zadavanja naloga za trgovanje te izvršenja transakcija u ime i za račun Fonda.

Analiza uspješnosti ulaganja

Članak 7.

Društvo periodično analizira uspješnost donesenih odluka o ulaganjima uspoređujući očekivane prinose klase imovine i pojedinačnih ulaganja sa stvarno ostvarenim prinosima. Ove analize su nezaobilazni dio podloga za odlučivanje o dalnjim ulaganjima koje koriste Investicijski odbor i Upravljanje imovinom.

Odgovornosti i sprječavanje sukoba interesa

Članak 8.

Sve osobe uključene u investicijski proces dužne su u obavljanju svoje djelatnosti, odnosno svojih dužnosti, postupati savjesno i poštено, u skladu s pravilima struke i najboljim interesima članova fondova kojima upravljaju, kao i štititi integritet tržišta kapitala i u izvršavanju svojih obveza postupati s pažnjom dobrog stručnjaka.

Pravna podrška i praćenje usklađenosti s relevantnim propisima kao dio sustava unutarnjih kontrola je odgovarajuće uključena u investicijski proces, kako bi Društvo sukladno odredbama internih pravila o sukladnosti identificiralo i upravljalo potencijalnim sukobom interesa koji može nastati između Društva i s njime povezanih osoba i relevantnih osoba s jedne strane, te Fondova i njihovih članova s druge strane.

III. RIZICI I NAČIN UPRAVLJANJA RIZICIMA FONDA

Vrste rizika

Članak 9.

Ulaganje u Fond prepostavlja preuzimanje određenih rizika od strane članova Fonda. Osnovni izvori zarade od ulaganja imovine Fonda proizlaze iz izlaganja određenim vrstama rizika kao što su tržišni, kreditni i drugi oblici rizika.

Primarni izvor rizika ulaganja u Fond predstavlja kretanje cijena finansijskih instrumenata u portfelju Fonda koje u budućnosti mogu rasti ili padati u usporedbi sa cijenama istih prilikom uplate doprinosa u Fond, odnosno kupnje određenog broja udjela Fonda. Stoga postoji mogućnost da, ukoliko dođe do pada cijena, vrijednost udjela Fonda u nekom vremenskom razdoblju nakon dana uplate doprinosa u Fond može biti manja od vrijednosti udjela na dan uplate tih doprinosa. Općenito, rizik ulaganja u Fond predstavlja mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan.

Imovina Fonda najvećim je dijelom uložena u finansijske instrumente s fiksnim prinosom, kao što su obveznice i instrumenti tržišta novca, te na vrijednost udjela Fonda posebno velik utjecaj ima kamatni rizik i kreditni rejting izdavatelja navedenih vrsta finansijskih instrumenata.

S obzirom da se imovina Fonda ulaže u dionice i dioničke fondove, vrijednost portfelja Fonda bit će pod utjecajem rizika promjene cijena dionica. Imovina Fonda denominirana u stranoj valuti pod utjecajem je i valutnog rizika, tj. promjene tečajeva stranih valuta spram eura. Također, imovina Fonda pod utjecajem je i drugih oblika rizika od kojih su značajni kreditni rizici i rizici likvidnosti.

Tržišni rizik

Članak 10.

Tržišni rizik predstavlja mogućnost da će buduće promjene tržišnih uvjeta dovesti do smanjenja prinosa finansijskog instrumenta u kojeg je uložena imovina Fonda, odnosno dovesti do umanjenja njegove vrijednosti. Tržišni uvjeti u velikoj su mjeri odraz ekonomskih i političkih uvjeta u državama u koje je uložena imovina, kao i stanja svjetske ekonomije. Tržišni rizik obuhvaća cjenovni rizik, kamatni rizik i tečajni rizik.

Cjenovni rizik je rizik gubitka ili smanjenja vrijednosti finansijskog instrumenta uslijed pada njegove cijene.

Kamatni rizik je rizik smanjenja vrijednosti ulaganja uslijed promjene kamatnih stopa. Ukoliko kamatne stope na tržištu rastu cijene dužničkih vrijednosnih papira padaju i obrnuto, dok njihovi prinosi približno slijede kretanja kamatnih stopa. Na promjene cijena navedenih vrsta ulaganja utječe i vrijeme do dospijeća, pri čemu su kratkoročni dužnički vrijednosni papiri općenito manje podložni riziku promjene kamatnih stopa.

Tečajni rizik je rizik promjene tečaja strane valute u odnosu na euro ili drugu referentnu valutu u kojoj se mjeri prinos na ulaganje.

Kreditni rizik

Članak 11.

Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da izdavatelj finansijskog instrumenta koji se nalazi u imovini Fonda ili osoba s kojom je sklopljen posao na finansijskom tržištu, neće u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze, što bi negativno utjecalo na likvidnost i vrijednost imovine Fonda. Kreditni rizik je rizik koji proizlazi iz promjene, odnosno pada kreditne sposobnosti izdavatelja vrijednosnih papira i drugih dužnika prema kojima Fond ima potraživanja.

Vrste kreditnog rizika su: dugoročni kreditni rizik izdavatelja, rizik suprotne ugovorne strane, koncentracijski rizik i rizik namire.

Dugoročni kreditni rizik izdavatelja je rizik da izdavatelj dužničkog vrijednosnog papira neće ispuniti ugovorne finansijske obveze. Neispunjavanje obveza podrazumijeva neplaćanje odnosno prisilno restrukturiranje ugovornih obveza.

Rizik suprotne ugovorne strane javlja se prvenstveno kod izvedenica kojima se trguje van uređenog tržišta (OTC), depozita, repo transakcija, transakcija pozajmljivanja vrijednosnih papira i transakcija s dugim rokom namire.

Koncentracijski rizik je svaka pojedinačna, izravna ili neizravna, izloženost prema jednoj osobi, odnosno grupi povezanih osoba ili skup izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, a što može dovesti do gubitka koji bi mogli ugroziti poslovanje.

Rizik namire je vjerojatnost da se realizacija ili namira zaključenih transakcija neće realizirati sukladno dogovorenim uvjetima, da će biti otežana ili potpuno onemogućena.

Rizik likvidnosti

Članak 12.

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti transformacije pojedinih oblika imovine u novčana sredstva (rizik likvidnosti imovine) ili rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obveza s druge strane (rizik novčanog tijeka).

Rizik likvidnosti imovine je nemogućnost prodaje finansijske imovine po cijeni približno jednakoj fer vrijednosti te imovine, a do kojeg može doći uslijed promjena u rasponima između kupovnih i prodajnih cijena, prevelike izloženosti pojedinoj poziciji u portfelju, nedovolje dubine tržišta, odnosno drugih poslovnih nepogodnosti na tržištu.

Rizik novčanog tijeka predstavlja vjerojatnost da Fond neće moći pravovremeno izvršiti svoje obveze.

Ostali rizici

Članak 13.

Ostali rizici koji mogu imati utjecaja na imovinu mirovinskog fonda su npr. rizik održivosti, inflacijski rizik, rizik vrednovanja, rizik promjene pravnih propisa i politički rizik.

Rizik održivosti je okolišni, socijalni ili upravljački događaj ili uvjet koji, ako do njega dođe, može uzrokovati stvaran ili potencijalno materijalno negativan učinak na vrijednost ulaganja. Ulaganja koja su primjerena sa stanovišta održivosti općenito imaju manji očekivani tržišni rizik, ali i manju očekivanu dobit od ulaganja koja su značajnije izložena rizicima održivosti. Rizik održivosti već je sadržan u procjenama primarnih izvora rizika ulaganja.

Inflacijski rizik nastaje kada je prihod nekog ulaganja pod negativnim utjecajem inflacije. Ulaganja Fonda mogu imati manju vrijednost s aspekta kupovne moći zbog pada vrijednosti novca ili inflacija može imati direktni negativan efekt na zaradu nekog ulaganja.

Rizik vrednovanja pojedinih finansijskih instrumenata na nelikvidnim tržištima nastaje zbog odstupanja od njihovih prodajnih cijena u odnosu na cijene vrednovanja. U razdobljima smanjene likvidnosti na tržištu kao posljedice finansijske krize ili općenitog gubitka povjerenja investitora, određivanje cijena za neke finansijske instrumente na tržištima kapitala može biti ograničeno čime može doći do umanjenja vrijednosti imovine Fonda. Ukoliko u takvim razdobljima dođe do potrebe za prodajom imovine Fonda, a zbog održavanja odgovarajuće likvidnosti Fonda, može doći do prodaje imovine Fonda po cijenama koje su manje od korištenih cijena za vrednovanje.

Rizik promjene pravnih propisa nastaje kada je vrijednost imovine Fonda pod negativnim utjecajem neizvjesnosti u državama u kojima su plasirana ulaganja, primjerice zbog promjena u međunarodnim odnosima, vladinim politikama, poreznim zakonima, ograničenjima na strana ulaganja i ostalim zakonskim i regulatornim promjenama.

Politički rizik predstavlja neizvjesnost ulaganja u državama u kojima je uložena imovina Fonda, uslijed nestabilnosti ekonomskog, političkog i socijalnog sustava, promjena u međunarodnim odnosima, vladinim politikama, gospodarskim mjerama, ograničenjima na strana ulaganja i drugim izvanrednim događajima.

Društvo procjenjuje da se prethodno navedeni ostali rizici trenutno pojavljuju s već prije spomenutim oblicima finansijskih rizika (tržišni rizici, kreditni rizici, rizici likvidnosti), tj. ne opažaju se kao samostalni rizici, ili njihov utjecaj trenutno nije značajan. Društvo će navedene ostale rizike kontinuirano pratiti u sklopu praćenja rizika s kojima se oni pojavljuju, te napraviti procjenu utjecaja samo ukoliko utvrdi da su se isti pojavili kao samostalni ili ako su postali značajni za poslovanje Fonda ili Društva.

Profil rizičnosti, sklonost prema riziku i sposobnost nosivosti rizika za Fond

Članak 14.

Profil rizičnosti Fonda proizlazi iz zakonskih propisa o ograničenju ulaganja te strategije ulaganja Fonda koju određuje Društvo.

Profil rizičnosti Fonda proizlazi iz ciljane strukture ulaganja Fonda, sklonosti Fonda prema pojedinim rizicima te karakteristikama klase imovine, odnosno pojedinih instrumenata u koje se imovina Fonda ulaže. Sklonost Fonda prema riziku uvjetovana je sustavom ograničenja definiranih Zakonom te Prospektom Fonda.

Fond karakterizira umjerena rizičnost te se može očekivati umjerena volatilnost cijene udjela Fonda kroz duža vremenska razdoblja, s obzirom na strategiju ulaganja i karakteristike klase imovine u koje se ulaže imovina Fonda te stupanja utjecaja pojedinih rizika.

Sklonost prema riziku Fonda je umjerena, a sposobnost nosivosti rizika visoka.

Vrste rizika i stupanj utjecaja rizika na Fond u tabelarnom prikazu je prilog ove Izjave.

Načini smanjenja utjecaja pojedinih rizika ulaganja

Članak 15.

Osnovni način smanjenja utjecaja pojedinih vrsta tržišnih i kreditnih rizika ulaganja sredstava Fonda postiže se procesom diverzifikacije, tj. raspršenjem ulaganja na više međusobno slabo povezanih pojedinačnih ulaganja. Diverzifikacija instrumenata ulaganja provodi se na više načina, tj. raspodjelom ulaganja u:

- finansijske instrumente koji su izdani u različitim geografskim područjima,

- financijske instrumente koji su denominirani u valutama koje su slabo povezane,
- izdavatelje čija su poslovna područja slabo povezana,
- izdavatelje različitog kreditnog rejtinga,
- financijske instrumente koji su uvršteni na različite segmente tržišta.

Cilj diverzifikacije je postići, uz određeni stupanj tolerancije prema riziku, istu razinu očekivanog prinosa Fonda uz istovremeno smanjenje očekivanog ukupnog rizika Fonda ili uz zadržavanje određenog očekivanog ukupnog rizika Fonda, postići što veći očekivani prinos Fonda. Omjer između očekivanog prinosa Fonda i očekivanog rizika Fonda predstavlja mjerilo uspješnosti upravljanja Fondom, te je stoga osnovna zadaća Društva povećati njegovu vrijednost.

Društvo može u ime i za račun Fonda koristiti pravnim propisima dozvoljene financijske izvedenice kako bi smanjilo ili u velikoj mjeri uklonilo utjecaj pojedinih vrsta rizika (tržišni rizik, kamatni rizik, tečajni rizik, kreditni rizik) na imovinu Fonda.

Društvo periodično analizira rizike pojedinih pozicija u Fondu i njihov doprinos ukupnoj rizičnosti Fonda.

Društvo analizira kreditnu sposobnost izdavatelja dužničkog financijskog instrumenta prilikom donošenja investicijske odluke o njegovoj kupnji, naknadno prati njezine promjene te postavlja ograničenja na izloženosti pojedinim izdavateljima sukladno ocjenama njihovog kreditnog rizika.

Društvo periodički vrši procjenu rizika suprotne ugovorne strane, prilikom trgovanja s neuvrštenim (OTC) izvedenicama koristi odgovarajuće zakonske i interne postupke za točnu i neovisnu procjenu njihovih vrijednosti, te u cilju smanjenja navedenog rizika vrši periodičnu usporedbu istih sa suprotnim ugovornim stranama. U cilju smanjenja rizika namire Društvo će ulaziti u ime i za račun Fonda u financijske transakcije s onim suprotnim ugovornim stranama koje su regulirane pravnim propisima u Republici Hrvatskoj, državi članici ili državi članici OECD-a te koje su prošle provjeru sukladnosti od strane Društva.

U cilju smanjenja rizika likvidnosti imovine, Društvo će u ime i za račun Fonda prvenstveno ulagati imovinu Fonda u financijske instrumente koji su uvršteni na službeno tržište ili druge segmente uređenih tržišta u Republici Hrvatskoj, državi članici ili državi članici OECD-a, a koji imaju zadovoljavajuću razinu likvidnosti. U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti novčanog tijeka, Društvo nastoji ulaganja uskladiti s potencijalnim obvezama Fonda.

Sredstva Fonda izravno su investirana samo na tržišta visokorazvijenih država EU i OECD-a koje u svojim dugoročnim ciljevima imaju postavljene visoke standarde u kontekstu promicanja održivosti pri financiranju na tržištu kapitala. Prilikom donošenja odluka o ulaganjima Društvo provodi provjere kod financiranja ili sudjelovanja u transakcijama i/ili projektima gdje postoji rizik dugotrajnih štetnih posljedica za okoliš (npr. ugrožavanje prašuma, onečišćenje tla, zraka ili voda), financiranja poslovnih aktivnosti kojima su proizvodi namijenjeni suzbijanju prosvjeda, političkih nemira ili kakvim drugim kršenjima ljudskih prava, kao i djelatnosti koje uključuju iskorištavanje nuklearne energije, ugljena, proizvodnje vojnih sredstava i tehnologija. Dodatno, pri donošenju investicijskih odluka Društvo primjenjuje pravila za isključivanje ulaganja u subjekte koji trguju određenim robama i tehnologijama pod sankcijama ili embargom i striktno se pridržava mjerodavnoga zakonodavstva koje se tiče sankcija i embarga. Uvažavajući strategiju i trenutnu alokaciju ulaganja Fonda, Društvo očekuje da će rizici održivosti ostati na približno istoj razini kao i do sada te ne očekuje značajne promjene u očekivanom dugoročnom prinosu Fonda u odnosu na prethodno razdoblje.

Društvo može utjecati na smanjenje rizika vrednovanja samo s aspekta smanjenja izloženosti tržišnim rizicima na nelikvidnim tržištima, ali ne i u slučaju naglog izlaska velikog broja članova iz Fonda, tj. njihovog otkupa velikog broja udjela Fonda zbog odlaska u mirovinu ili prelaska u drugi dobrovoljni mirovinski fond.

Društvo ne može utjecati na smanjenje rizika promjene pravnih propisa, ali kontinuirano prati sve promjene koje se odvijaju u regulativi.

Utjecaj ulaganja u financijske izvedenice na profil rizičnosti Fonda

Članak 16.

Korištenjem financijskih izvedenica u svrhu zaštite od tržišnog rizika smanjuje se mogući negativan utjecaj promjene tržišnih cijena na ukupan prinos Fonda. Međutim, korištenjem izvedenica u svrhu zaštite imovine smanjuje se i rizičnost Fonda, a time i očekivani prinos Fonda. Korištenjem financijskih izvedenica u svrhu zaštite imovine Fonda neće se povećati izloženost rizicima te će investicijska strategija ostati u skladu s izloženosti rizicima definiranih Zakonom, podzakonskim propisima te Prospektom Fonda.

Metode i tehnike mjerena rizika ulaganja

Članak 17.

Društvo koristi standardne metode i tehnike mjerena rizika ulaganja koje se primjenjuju za finansijske instrumente na tržišta kapitala i koriste u praksi (procjena tržišnih rizika putem ekonometrijskih metoda, procjena kreditnih rizika putem ocjene kreditne sposobnosti izdavatelja, procjene rizika likvidnosti putem mogućnosti utrživosti imovine Fonda i sl.).

IV. VRSTE RIZIKA I NJIHOV STUPANJ UTJECAJA NA DRUŠTVO

Članak 18.

Društvo je sa stajališta izlaganja riziku vrlo konzervativno. S obzirom da su ulaganja imovine Društva podložna istim rizicima kao i za Fond, te obzirom na dozvoljena ulaganja Društva, imovna Društva može biti pod utjecajem tržišnih (cjenvnog, kamatnog i tečajnog), kreditnih rizika i rizika likvidnosti.

Također, Društvo je podložno i operativnom riziku, riziku kontinuirane primjerenoosti i prikladnosti, rizik sukladnosti, riziku aktivacije jamstvenog pologa, strateškom riziku, riziku uspješnosti i riziku ugleda.

Operativni rizik se u najvećem dijelu odnosi na poslove upravljanja mirovinskim fondovima i zakonskim obvezama koje proizlaze iz osnovne djelatnosti Društva. Operativni rizik predstavlja rizik financijskog gubitka uslijed neadekvatnih internih poslovnih procesa i informacijskih sustava koje Društvo primjenjuje, ljudskog faktora, ili vanjskih događaja što može uzrokovati smanjenje vrijednosti imovine Fonda. Neki operativni rizici kojim je izloženo Društvo, a direktno su vezani uz proces upravljanja imovinom Fonda, su:

- aktivno kršenje ograničenja ulaganja,
- pogreške u ugovaranju transakcija,
- pogreške prilikom namire transakcija,
- pogreške u vrednovanju imovine i
- pogreške u izradi financijskih izvješća.

Ostali operativni rizici vezani uz poslovanje Društva mogu biti:

- interna prijevara,
- vanjska prijevara,
- kvar informacijskog sustava i sustava veza,
- bolest zaposlenika ili otkaz ugovora o radu od strane zaposlenika,
- elementarne nepogode.

Rizik kontinuirane primjerenoosti i prikladnosti može nastati ukoliko Društvo nije financijski stabilno ili osobe odgovorne za upravljanje imovinom mirovinskih fondova i Društva, upravljanje rizicima i ostale pomoćne poslove u Društvu nisu dovoljno stručne, pouzdane i dobrog ugleda.

Rizik sukladnosti je rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnoga financijskoga gubitka ili gubitka ugleda, što ga Društvo može pretrptjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima (relevantnim propisima). Rizik sukladnosti može nastati zbog neusklađenosti sa zakonskim propisima ili u situaciji u kojoj dolazi do sukoba interesa, tj. u kojoj relevantne osobe u Društvu nisu neutralne i objektivne u odnosu na upravljanje imovinom mirovinskih fondova, odnosno kada obavljajući svoju djelatnost i imajući specifičnu poziciju pri obavljanju poslova upravljanja imovinom imaju profesionalne ili osobne interese koji otežavaju djelotvorno obavljanje poslova i ugrožavaju njihovu objektivnost, protive se interesima mirovinskih fondova i članova mirovinskih fondova te na taj način mogu prouzročiti štetu mirovinskim fondovima i njihovim članovima.

Rizik aktivacije jamstvenog pologa Društva može nastati u slučaju slabijeg prinosa obveznog mirovinskog fonda određene kategorije pod upravljanjem Društva u odnosu na njegov zajamčeni prinos, a kada Društvo ima obvezu nadoknade prinosa iz sredstava jamstvenog pologa Društva.

Strateški rizik je rizik koji rezultira iz strateških poslovnih odluka, primjerice neprilagođenost poslovnih odluka promjenama u okruženju. Strateški rizik se u pravilu pojavljuje u vezi s drugim rizicima, ali se može pojaviti i kao samostalan rizik, a uključuje rizike konkurenčije, rizike promjena u industriji i rizike promjene u potražnji.

Rizik uspješnosti je rizik slabijeg prihoda u odnosu na planiran prihod ili ostvarenja gubitka u poslovanju zbog ostvarenja manjih prihoda od rashoda. Isti proizlazi iz neočekivanih promjena u poslovanju i/ili poslovnom okruženju (promjene u konkurentnosti, ponašanju članova mirovinskih fondova i sl.), te nemogućnosti Društva da se prilagodi novonastaloj situaciji.

Rizik ugleda je rizik koji proizlazi od mogućeg negativnog utjecaja na ugled Društva kao posljedica negativne javne percepcije (npr. od strane članova mirovinskih fondova, poslovnih partnera, dioničara ili nadzornih tijela). Kao i strateški rizik, rizik ugleda u pravilu se pojavljuje s drugim rizicima, ali također može nastupiti i kao samostalan rizik. Vrste rizika i stupanj utjecaja rizika na Društvo u tabelarnom prikazu je prilog ove Izjave.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Revizija, dostupnost i dostava Izjave

Članak 19.

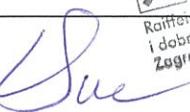
Ovu Izjavu Društvo:

- revidira prije svake značajne promjene u politici ulaganja, a najmanje svake tri godine,
- čini dostupnom svim članovima i potencijalnim članovima Fonda, te Agenciji,
- članovima Fonda dostavlja na način propisan ugovorom o članstvu u Fondu.

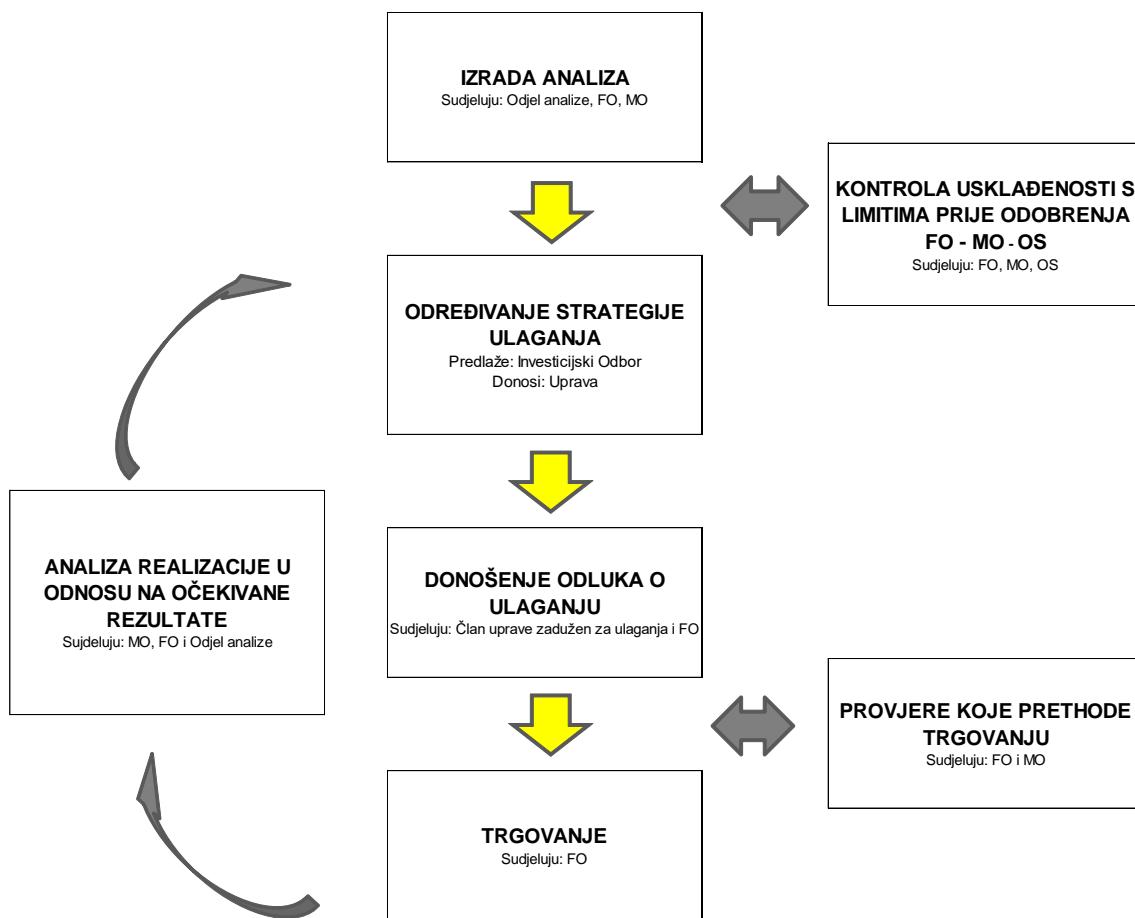
Stupanje na snagu

Članak 20.

Ova Izjava stupa na snagu na uvodno označeni datum.

Uprava Društva	
Gordan Šumanović, predsjednik Uprave	
Eva Horvat, članica Uprave	 Raiffeisen MIROVINSKO DRUŠTVO Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. Zagreb, Petrinjska 59
Bojan Vuković, član Uprave	

Prilog 1 - Shematski prikaz investicijskog procesa

Skraćenice u shematskom prikazu:

MO –Upravljanje rizicima

FO - Upravljanje imovinom

OS –Pravna podrška i praćenje usklađenosti s relevantnim propisima

Prilog 2 - Stupanj utjecaja rizika na Fond

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj*
Tržišni rizik	Povećan
Cjenovni rizik	Umjeren
Kamatni rizik	Povećan
Tečajni rizik	Umjeren
Kreditni rizik	
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Umjeren
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Umjeren
Rizik namire	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti	
Rizik likvidnosti imovine	Vrlo nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok

Prilog 3 - Stupanj utjecaja rizika na Društvo

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj*
Tržišni rizik	
Kamatni rizik	Nizak
Tečajni rizik	Vrlo nizak
Kreditni rizik	
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Vrlo nizak
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Nizak
Rizik namire	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti	
Rizik likvidnosti imovine	Vrlo nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak
Operativni rizici	
Interna prijevara	Vrlo nizak
Vanjska prijevara	Vrlo nizak
Kvarovi u tehnologiji i infrastrukturi	Vrlo nizak
Izvršenje, isporuka i upravljanje procesima	Nizak
Klijenti, proizvodi i poslovni postupci	Nizak
Katastrofe i javna sigurnost	Vrlo nizak
Ostali rizici	
Rizik kontinuirirane primjerenoosti i prikladnosti	Vrlo nizak
Rizik sukladnosti	Nizak
Rizik aktivacije jamstvenog pologa	Vrlo nizak
Strateški rizik	Vrlo nizak
Rizik uspješnosti	Vrlo nizak
Rizik ugleda	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok